

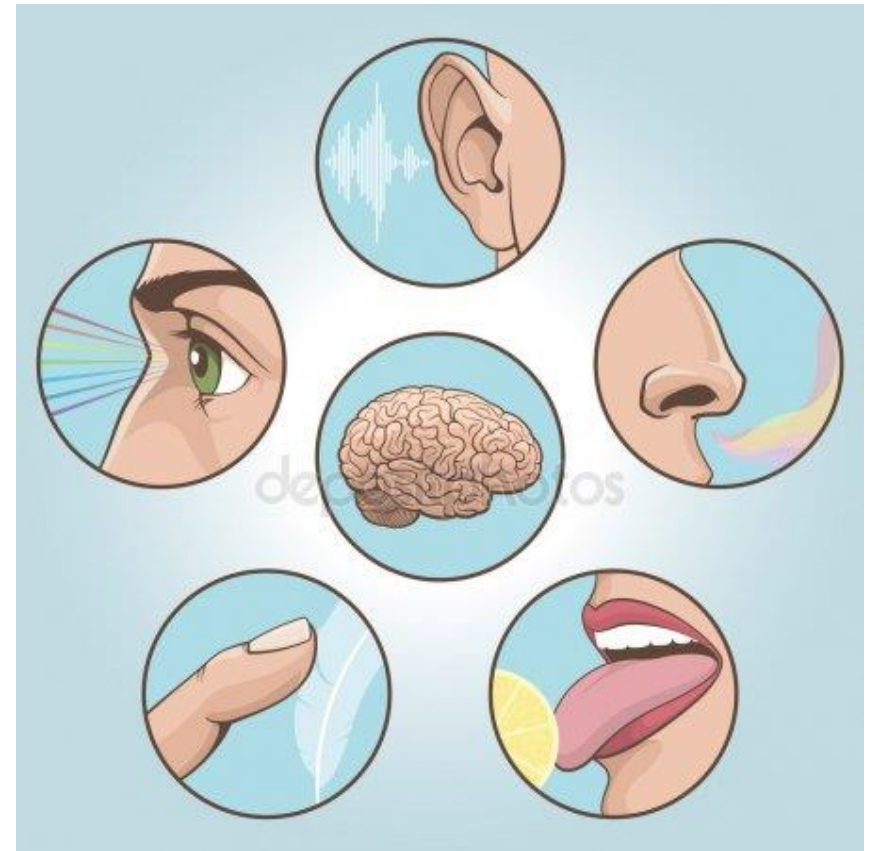
SMYSLOVÁ A NERVOVÁ SOUSTAVA

Anotace: Materiál je určen k výuce přírodovědy v 5. ročníku ZŠ. Seznamuje žáky se stavbou a funkcí lidské smyslové a nervové soustavy.

Smyslová soustava

- patří sem **zrak**, **sluch**,
čich, **chut'** a **hmat**

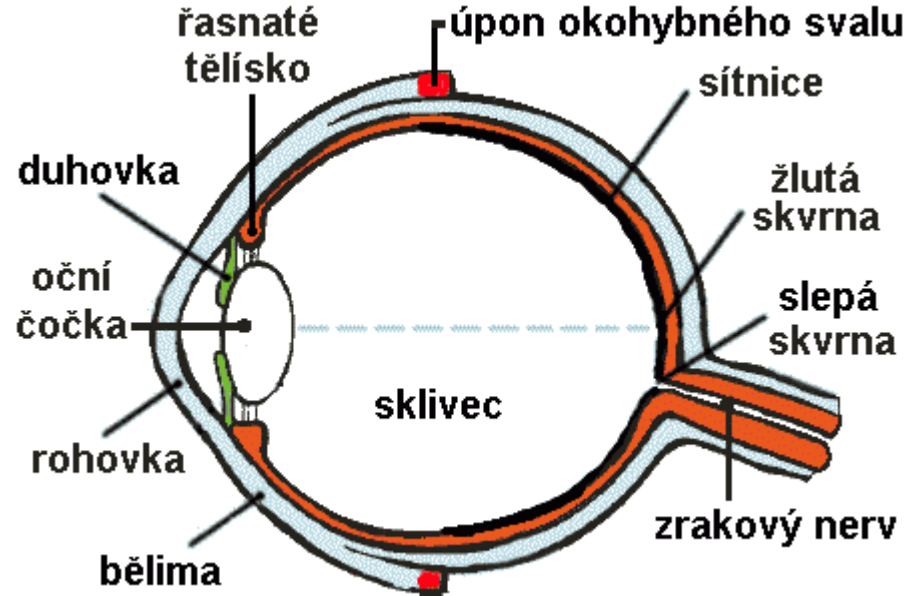
Zápis do sešitu

Smyslová soustava

- patří sem **zrak, sluch, čich, chuť** a **hmat**

Zrak

- ústrojím zraku jsou **oči**
- vnímáme jím **světlo, barvy, tvar, pohyb**
- světlo prochází otvorem v **duhovce**, který se nazývá **zornice**
- pak prochází **čočkou** a dopadá na **sítnici**
- zde se vytváří **převrácený obraz**
- **zrakový nerv** vede vzruch do mozku

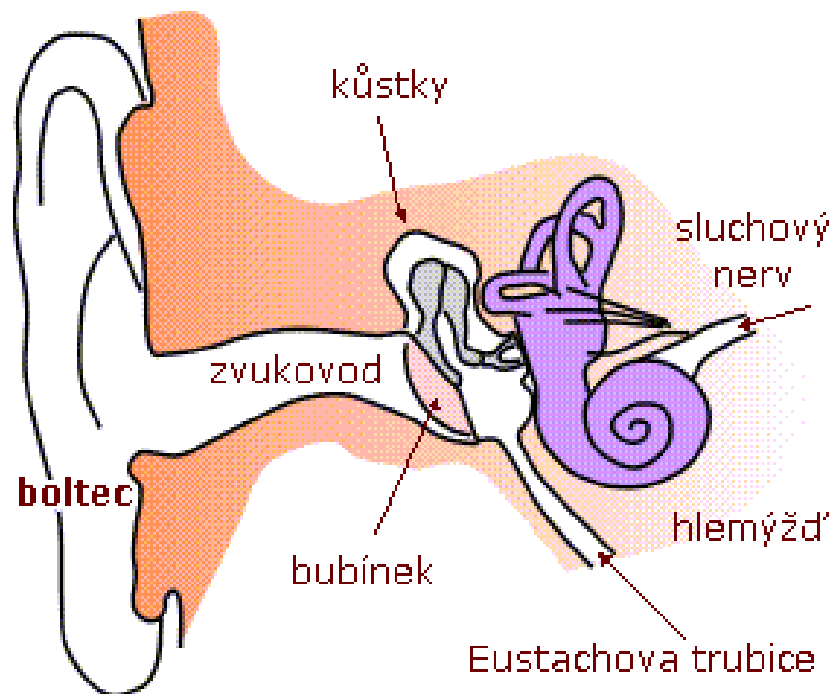
Zápis do sešitu

Zrak

- ústrojím jsou **oči**
- vnímáme **světlo, barvy, tvar, pohyb**
- světlo prochází otvorem v **duhovce = zornice**
- prochází **čočkou** a dopadá na **sítnici**
- zde se vytváří **převrácený obraz**
- **zrakový nerv** vede vzruch do mozku

Sluch

- ústrojím sluchu je **ucho**
- **ušní boltec** zachycuje zvuk
- ten prochází **zvukovodem** k **bubínku**
- chvění bubínku přechází do **středního ucha** a dále do **vnitřního ucha** ke **sluchovým buňkám**
- v uchu je i ústrojí vnímání **polohy** a **rovnováhy**

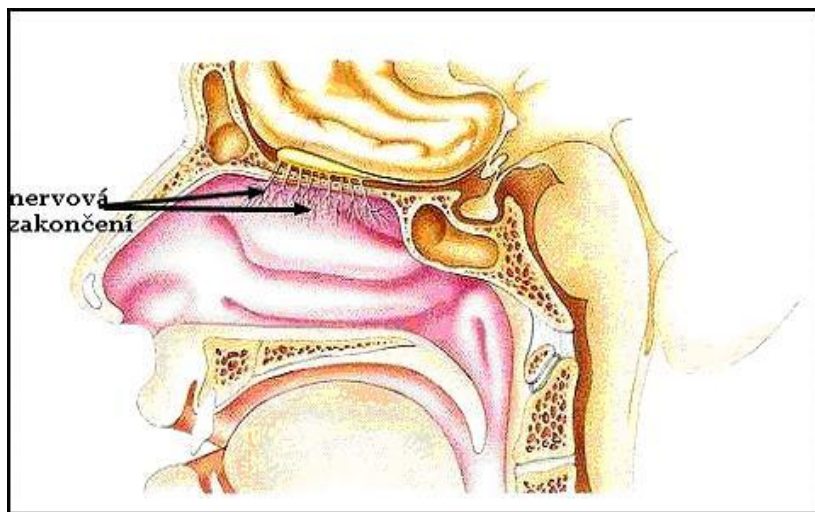
Zápis do sešitu

Sluch

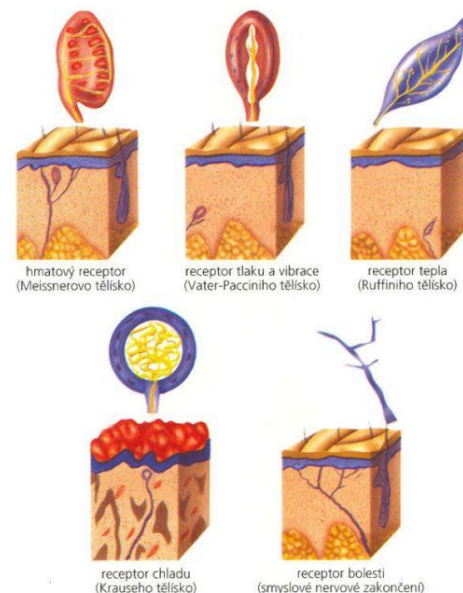
- ústrojím je **ucho**
- **ušní boltec** zachycuje zvuk
- ten prochází **zvukovodem** k **bubínku**
- chvění bubínku přechází do **středního ucha** a dále do **vnitřního ucha** ke **sluchovým buňkám**
- v uchu je i ústrojí vnímání **polohy** a **rovnováhy**

Čich, hmat

- **čich** – ústrojím jsou buňky **sliznice nosu**, jsou uloženy na nosním patře a vnímají **pachy** a **vůně**

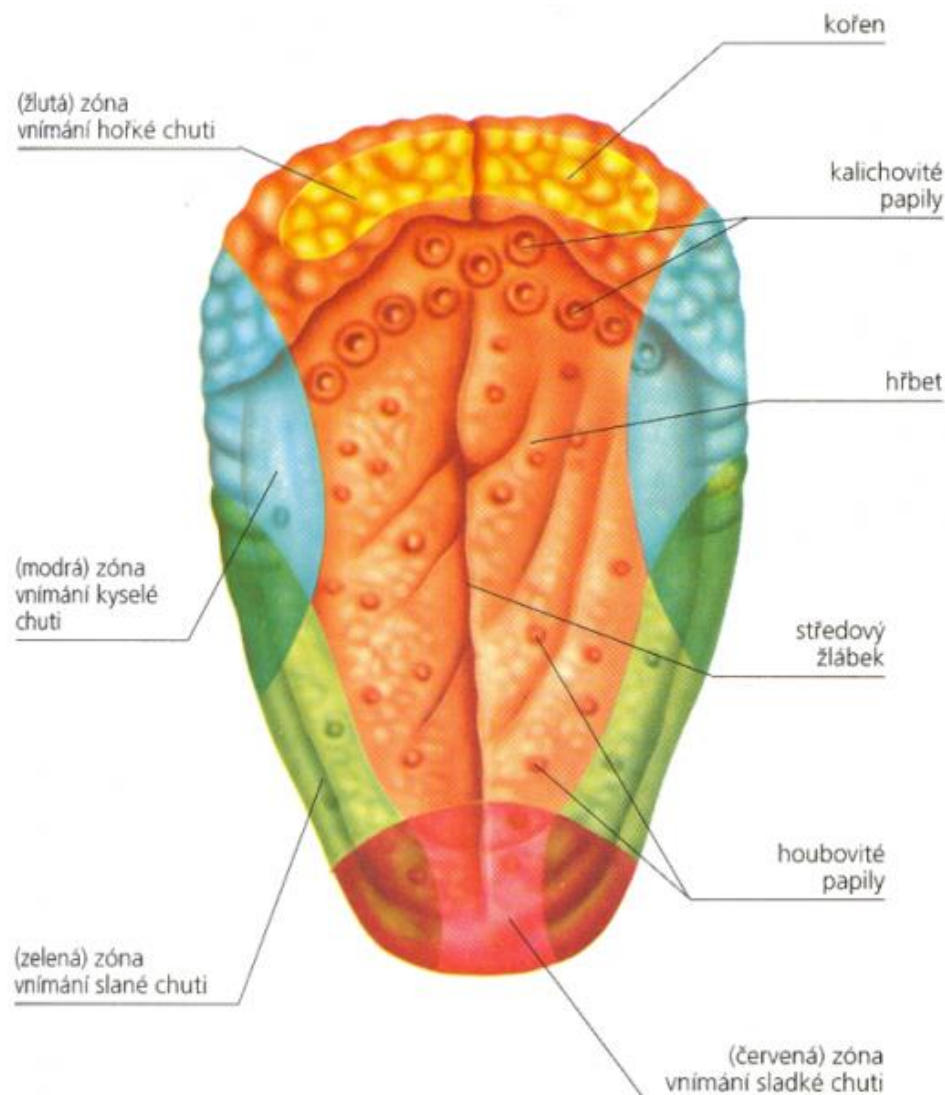
- **hmat** – ústrojím jsou smyslové buňky v **kůži**
- těmi vnímáme **dotyk**, **bolest**, **chlad**, **teplo**

Chuť

- ústrojím chuti jsou **chuťové pohárky** na **jazyku**
- rozlišujeme **sladkou**, **slanou**, **kyselou** a **hořkou** chuť

Zápis do sešitu

Čich

- ústrojím jsou buňky **sliznice nosu**, vnímají **pachy** a **vůně**

Hmat

- ústrojím jsou smyslové buňky v **kůži**
- vnímáme **dotyk**, **bolest**, **chlad**, **teplo**

Chuť

- ústrojím jsou **chuťové pohárky** na **jazyku**
- rozlišujeme **sladkou**, **slanou**, **kyselou** a **hořkou** chuť

Nebezpečí pro smyslovou soustavu

- nejčastější vadou zraku je **krátkozrakost** nebo **dalekozrakost** – obě vady se napravují brýlemi
- nejvážnější je ztráta zraku – **slepota**
- poruchy sluchu jsou **nedoslýchavost** až **hluchota**, k poruchám může dojít při vystavení nadměrného hluku

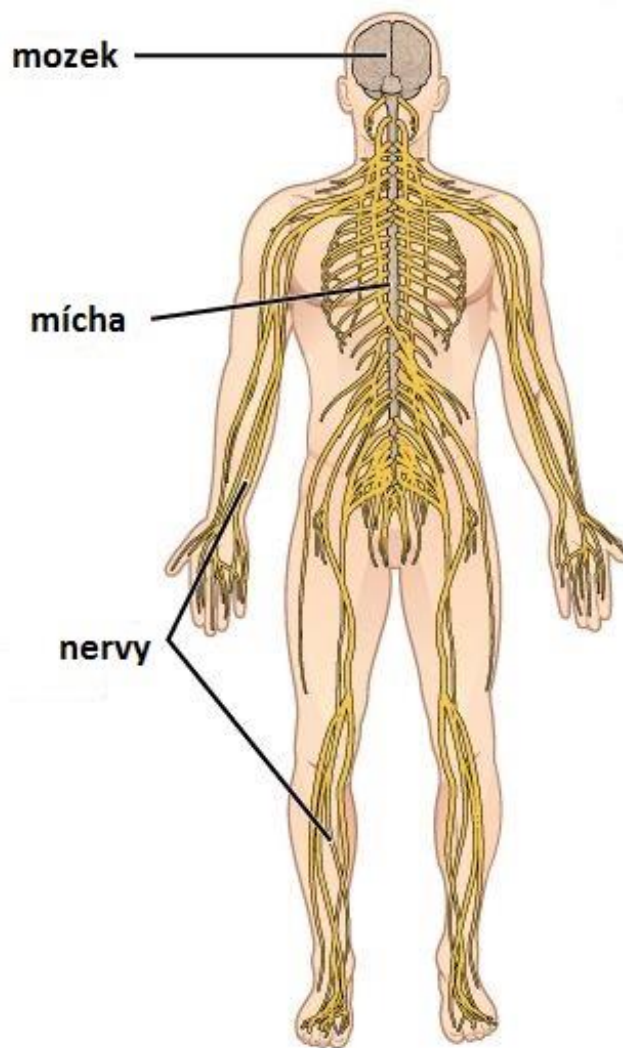
Zápis do sešitu

Nebezpečí pro smyslovou soustavu

- vady zraku je **krátkozrakost, dalekozrakost, slepota**
- poruchy sluchu **nedoslýchavost, hluchota**

Nervová soustava

- u člověka je nejdokonalejší ze všech živočichů
- umožňuje nám **myslet**, **mluvit** a **pracovat**
- tvoří ji **mozek**, **mícha** a **nervy**

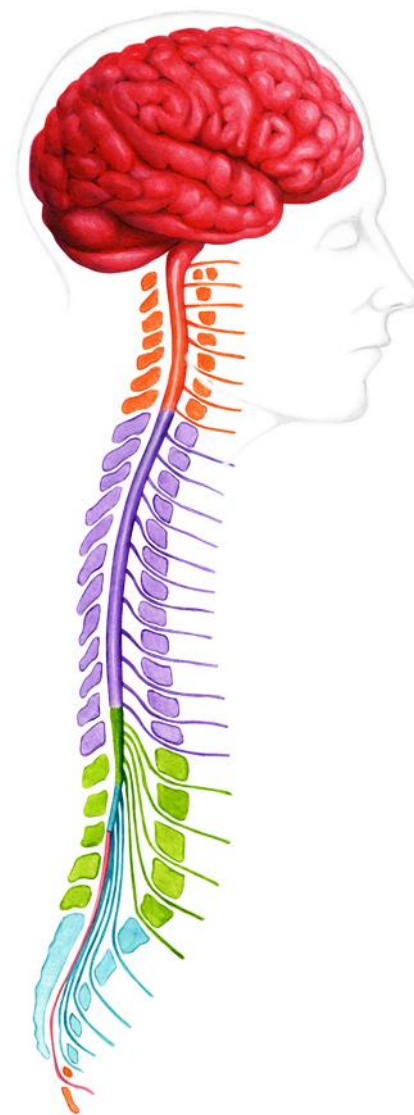
Zápis do sešitu

Nervová soustava

- nejdokonalejší ze všech živočichů
- umožňuje **myslet, mluvit a pracovat**
- tvoří ji **mozek, mícha a nervy**

Mozek a mícha

- mozek je uložen v **lebce**
- mícha prochází **páteřním kanálem**
- společně **řídí** celý organismus, tvoří tzv. centrální nervovou soustavu

Zápis do sešitu

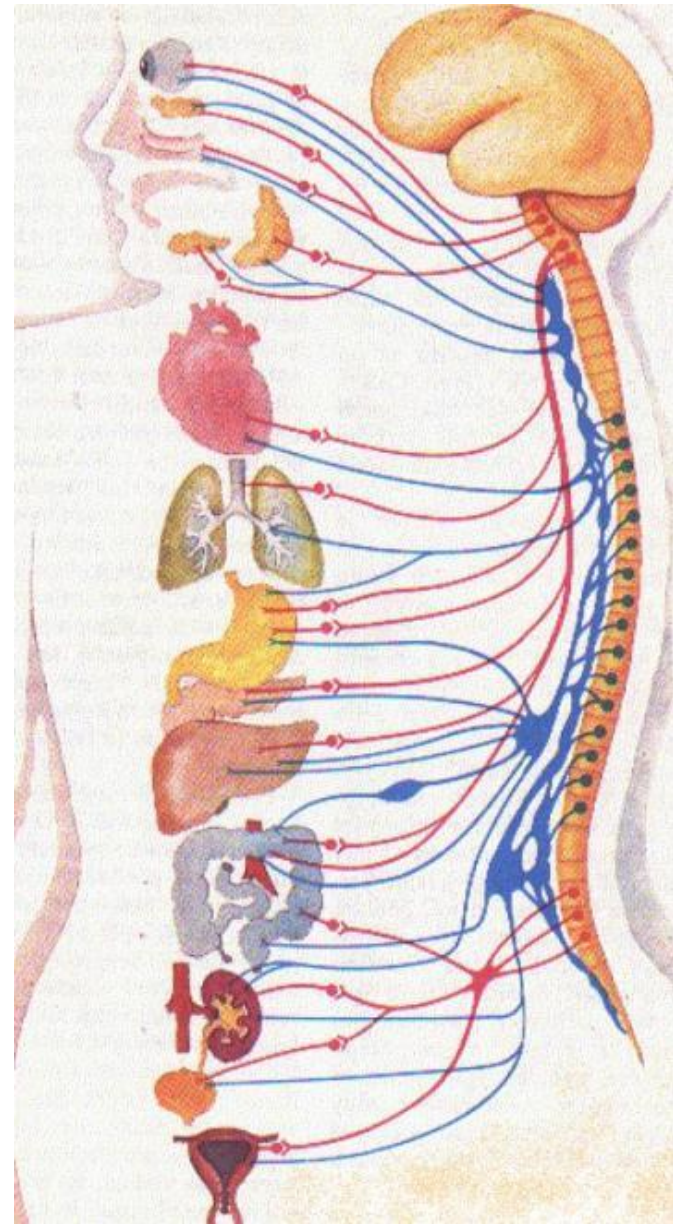
Mozek a mícha

- mozek je uložen v **lebce**
- mícha prochází **páteřním kanálem**
- společně **řídí** celý organismus

Nervy

- přináší **informace** do **mozku** a **míchy**
- vedou „**příkazy**“ do jednotlivých **orgánů** a ty pak „odpovídají“ na podněty
- některé nervy ovládáme vůlí, některé ne

Zápis do sešitu

Nervy

- přináší **informace** do **mozku** a **míchy**
- vedou „**příkazy**“ do jednotlivých **orgánů**

OPAKOVÁNÍ

Smyslová soustava

- patří sem **zrak**, **sluch**, **čich**, **chuť** a **hmat**

Zrak

- ústrojím jsou **oči**
- vnímáme **světlo**, **barvy**, **tvary**, **pohyb**
- světlo prochází otvorem v **duhovce** = **zornice**
- prochází **čočkou** a dopadá na **sítnici**
- zde se vytváří **převrácený obraz**
- **zrakový nerv** vede vzruch do mozku

Sluch

- ústrojím je **ucho**
- **ušní boltec** zachycuje zvuk
- ten prochází **zvukovodem** k **bubínku**
- chvění bubínku přechází do **středního ucha** a dále do **vnitřního ucha** ke **sluchovým buňkám**
- v uchu je i ústrojí vnímání **polohy** a **rovnováhy**

Čich

- ústrojím jsou buňky **sliznice nosu**, vnímají **pachy** a **vůně**

Hmat

- ústrojím jsou smyslové buňky v **kůži**
- vnímáme **dotyk**, **bolest**, **chlád**, **teplo**

Chuť

- ústrojím jsou **chuťové pohárky** na **jazyku**
- rozlišujeme **sladkou**, **slanou**, **kyselou** a **hořkou** chuť

Nebezpečí pro smyslovou soustavu

- vady zraku je **krátkozrakost**, **dalekozrakost**, **slepota**
- poruchy sluchu **nedoslýchavost**, **hluchota**

Nervová soustava

- nejdokonalejší ze všech živočichů
- umožňuje **myslet**, **mluvit** a **pracovat**
- tvoří ji **mozek**, **mícha** a **nervy**

Mozek a mícha

- mozek je uložen v **lebce**
- mícha prochází **páteřním kanálem**
- společně **řídí** celý organismus

Nervy

- přináší **informace** do **mozku** a **míchy**
- vedou „**příkazy**“ do jednotlivých **orgánů**